

Høring over forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Justitsministeriet har den 24. februar 2021 sendt udkast til forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere i høring med frist den 24. marts 2021.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

KL takker for muligheden for at afgive bemærkninger og fremsender her høringssvar, idet der dog tages forbehold for efterfølgende politisk behandling af lovforslaget.

www.kl.dk
Side 1 af 18

Indledningsvist skal KL beklage, at der i lovforslaget er lagt op til en overimplementering af EU-direktivet på en række punkter. KL opfordrer til, at ministeriet på baggrund af nedenstående bemærkninger vil genoverveje dette.

Lovens anvendelsesområde (§ 1, stk. 1, nr. 3)

Det fremgår af lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 3, at loven omfatter indberetninger, som i øvrigt vedrører alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold.

Bemærkninger:

Det er KL's opfattelse, at anvendelsesområdet er meget bredt og uigennemsigtigt. Det gør det vanskeligt i praksis at foretage en afgrænsning af anvendelsesområdet.

Særligt "eller øvrige alvorlige forhold" er yderst vanskeligt at fastlægge indholdet af og dermed retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. KL finder derfor, at dette led af bestemmelsen bør udgå. Det bemærkes i den forbindelse, at tilfælde af seksuel chikane og grov chikane falder under begrebet "alvorlige lovovertrædelser", da sådan adfærd er i strid med reglerne i ligebehandlingsloven eller forskelsbehandlingsloven; sådanne forhold vil således fortsat være omfattet af bestemmelsen, hvis "øvrige alvorlige forhold" udgår.

Det er i denne sammenhæng endvidere vigtigt, at der er en klar afgrænsning i forhold til ansættelsesretlige forhold/konflikter, der falder inden for det fagretlige system, og som derfor falder uden for lovforslagets anvendelsesområde. KL anbefaler, at det skrives ind i lovteksten i § 1, stk. 1, nr. 3, at ansættelsesretlige forhold, der er omfattet af det fagretlige system, er undtaget.

Det er endvidere KL's opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt, at der fastsættes en frist for, hvor langt tilbage i tid et forhold kan omfatte i en indberetning. Det kan således være vanskeligt at oplyse en sag, som ligger langt tilbage i tid.

Af hensyn til såvel arbejdsgiveres som arbejdstageres retssikkerhed er det vigtigt, at der er klarhed om, hvilke forhold der kan indberettes om. KL opfordrer til, at der udarbejdes en liste med forhold, som er omfattet, fx som bilag til loven. Alternativt at der i vejledninger til loven skabes den fornødne klarhed.

Lovens anvendelsesområde (§ 1, stk. 3, nr. 5)

Det følger af § 1, stk. 3, nr. 5, at loven ikke finder anvendelse på sager inden for strafferetsplejen.

I bemærkningerne til bestemmelsen er bl.a. anført følgende: "*Bestemmelsen betyder, at loven ikke finder anvendelse fra det tidspunkt, hvor en myndighed har besluttet at overgive sagen til politiet [...].*"

Bemærkninger:

KL finder, at det i bemærkningerne til § 1, stk. 3, nr. 5, anførte kan skabe en vis forvirring om lovens anvendelsesområde.

Det kan fx ikke antages at være meningen med bestemmelsen, at lovens beskyttelse af en whistleblower ikke længere finder anvendelse, hvis de oplysninger, som den pågældende har indberettet til en intern whistleblowerordning, giver arbejdsgiver anledning til at politianmelde det indberettede forhold. Det kan ligeledes heller ikke antages at være meningen med bestemmelsen, at lovens beskyttelse ikke finder anvendelse, hvis en whistleblower – der er uvidende om, at et forhold allerede er politianmeldt af arbejdsgiveren – indgiver indberetning til en intern whistleblowerordning om samme forhold.

Meningen med bestemmelsen er vel snarere, at loven ikke finder anvendelse i forbindelse med en sags behandling ved politi, anklagemyndighed mv. Dette bør fremgå af lovbemærkningerne til § 1, stk. 3, nr. 5.

Definition af begrebet whistleblower (§ 2, nr. 7, litra c)

Det følger af § 2, nr. 7, litra c, at en "whistleblower" kan være en fysisk person, der foretager indberetning eller offentliggørelse af oplysninger om overtrædelser, der er erhvervet i forbindelse med vedkommendes arbejdsrelaterede aktiviteter, og som falder inden for gruppen af medlemmer af direktionen, bestyrelsen, tilsynsrådet eller det tilsvarende ledelsesorgan i en virksomhed.

Det følger af § 2, nr. 9, at "arbejdsrelateret sammenhæng" er nuværende eller tidligere arbejdsaktiviteter i den private eller offentlige sektor, uanset disse aktiviteter art, hvor personer erhverver oplysninger om overtrædelser, og hvor disse personer kunne risikere at blive udsat for repressalier, hvis de indberettede sådanne oplysninger.

Bemærkninger:

Det bør af bemærkningerne til § 2 udtrykkeligt fremgå, om et kommunalbestyrelsesmedlem, der indberetter eller offentliggør oplysninger om overtrædelser, der er erhvervet i forbindelse med kommunalbestyrelsesmedlemmets kommunalbestyrelsesarbejde, er omfattet af lovens whistleblower-begreb, som defineret i § 2, nr. 7, litra c.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 18

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 3 af 18**Beskyttelsesbetingelser (§ 5, stk. 2, nr. 3)**

Det følger af lovens § 5, stk. 2, nr. 1, at loven finder anvendelse ved offentliggørelse foretaget af personer omfattet af § 2, nr. 7, når den person, der foretager offentliggørelsen, først har foretaget intern og ekstern indberetning eller direkte ekstern indberetning i overensstemmelse med lovens kapitel 3 og 4, uden at den relevante whistleblowerenhed har truffet passende tiltag som reaktion på indberetningen inden for den i § 12, stk. 2, nr. 3, og § 20, stk. 2, nr. 3, fastsatte frist.

I bemærkningerne til § 5, stk. 2, nr. 1, er bl.a. anført følgende: *"Efter bestemmelsens nr. 1, gælder lovens beskyttelse ved offentliggørelse, hvis den person, der foretager en offentliggørelse, først har foretaget indberetning til en intern whistleblowerordning og derefter til den eksterne whistleblowerordning, eller direkte til den eksterne whistleblowerordning [...]."*

Det følger af § 5, stk. 2, nr. 3, at loven finder anvendelse ved offentliggørelse foretaget af personer omfattet af § 2, nr. 7, når den person, der foretager offentliggørelsen, har rimelig grund til at antage, at der i tilfælde af indberetning til en ekstern whistleblowerenhed er risiko for repressalier, eller der på grund af sagens konkrete omstændigheder er ringe udsigt til, at overtrædelsen vil blive imødegået effektivt.

Bemærkninger:

Der bør ydes mere vejledning om forståelsen af § 5, stk. 2, nr. 3, i bemærkningerne. Det bør herunder fremgå, om bestemmelsens 1. led skal forstås sådan, at der først skal være foretaget indberetning til en intern whistleblowerordning, uden at denne har truffet passende tiltag inden for lovens frister, før en situation kan være omfattet af § 5, stk. 2, nr. 3, 1. led. Det bør ligeledes fremgå, om bestemmelsen i § 5, stk. 2, nr. 3, 2. led, vedrørende ringe udsigt til effektiv imødegåelse, kun gælder i forhold til indberetning til den eksterne whistleblowerordning (hvilket er en nærliggende forståelse i lyset af 1. led), eller om det også gælder i forhold til indberetning til en intern whistleblowerordning.

Beskyttelse af whistlebloweren (§ 6, 1. led)

Det fremgår af bemærkningerne til § 6, 1. led, at en whistleblower, der bevidst indberetter urigtige oplysninger eller oplysninger, der er åbenbart grundløse, ikke nyder beskyttelse.

Bemærkninger:

KL opfordrer til, at dette (også) fremgår af lovteksten.

Beskyttelse af whistlebloweren (§ 6, 2. led)

Det følger af lovens § 6, at lovens beskyttelse kun gælder, hvis whistlebloweren havde rimelig grund til at antage, at de indberettede oplysninger om overtrædelser var korrekte på tidspunktet for indberetningen, og at oplysningerne henhørte under lovens anvendelsesområde, jf. § 1.

Bemærkninger:

Det bør fremgå af bemærkningerne til § 6, om bestemmelsens 2. led skal forstås sådan, at lovens beskyttelse (også) gælder i tilfælde, hvor en

indberetning reelt ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde, jf. § 1, men hvor whistlebloweren har været i god tro om, at indberetningen hørte under lovens anvendelsesområde.

Det bemærkes, at det af bemærkningerne til § 1, side 64, fremgår, at hvis en modtaget indberetning falder uden for anvendelsesområdet, vil den modtagende enhed ikke have pligt til at foretage yderligere i anledning af indberetningen, og afsenderen vil som følge heraf ikke være berettiget til beskyttelse efter loven.

Anonyme indberetninger (de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3.2)

Det fremgår af de almindelige bemærkninger afsnit 3.2.3.2, side 33, at arbejdsgivere i den offentlige og private sektor, som er omfattet af forpligtelsen til at etablere en intern whistleblowerordning, ikke i medfør af lovforslaget pålægges en forpligtelse til at modtage, behandle og følge op på anonyme indberetninger. Samtidig bemærkes det, at det foreslåede fravær af lovkrav om anonymitet ikke forhindrer den enkelte arbejdsgiver i at beslutte at give mulighed for at indberette anonymt og behandle sådanne indberetninger.

Derefter bemærkes i lovforslaget, at *"Det forhold, at der ikke foreslås indført et krav om modtagelse, behandling og opfølgning på anonyme indberetninger, ændrer endvidere ikke på, at der i alle tilfælde påhviler de modtagende ordninger en sanktionsbelagt tavshedspligt om bl.a. whistleblowerens identitet, jf. den foreslåede § 26 og bemærkningerne hertil"*.

Bemærkninger:

KL finder formuleringen uklar. Hvis en indberetning sker anonymt, antager KL, at indberetterens identitet er ukendt. På hvilken måde skulle en anonym indberetning gøre en kommune (eller anden juridisk enhed) bekendt med indberetterens identitet, således at iagttagelse af tavshedspligten med hensyn til indberetterens identitet ville blive relevant?

Herefter anføres i lovudkastet:

"Der gælder endvidere efter omstændighederne en undersøgelsespligt for offentlige myndigheder, der modtager anonyme oplysninger. En myndighed, som – f.eks. gennem en anonym henvendelse – bliver opmærksom på, at myndigheden eller ansatte i myndigheden ikke overholder de regler, der gælder for myndigheden, eller på, at der foregår andre uregelmæssigheder i myndigheden, har således som udgangspunkt pligt til at undersøge forholdet nærmere.

Der er umiddelbart kun pligt til at foranstalte undersøgelser, hvis der er en vis sandsynlighed for, at der foreligger et ulovligt forhold, som ikke er af ganske underordnet betydning (bagatelagtigt), og som fortsat har en sådan aktualitet, at der er grundlag for at iværksætte en undersøgelse.

Undersøgelsespligten er ikke afhængig af, hvordan myndigheden er blevet opmærksom på et konkret forhold, herunder om der foreligger en navngiven eller en anonym henvendelse. Det kan dog i praksis være vanskeligere at gennemføre en undersøgelse på baggrund af en anonym henvendelse, bl.a.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 18

fordi anmelderens troværdighed kan være sværere at vurdere, og fordi det kan være vanskeligt at få den anonyme henvendelse uddybet, idet visse whistleblowerordninger dog er indrettet således, at det er muligt at kommunikere med anonyme anmeldere, efter anmeldelsen er indgivet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det med nærværende lovforslag forudsættes, at det skal være muligt at optræde som anonym whistleblower ved indberetning til den eksterne whistleblowerordning, og at der vil være mulighed for anonym to-vejskommunikation mellem whistlebloweren og de eksterne ordninger. Det betyder navnlig, at det vil være muligt for whistlebloweren og den modtagende eksterne ordning at kommunikere med hinanden, uden at whistlebloweren skal opgive sin identitet”.

KL finder formuleringen uklar. Først anføres det, at der ikke i medfør af forslaget pålægges en forpligtelse til at modtage, behandle og følge op på anonyme indberetninger, men at forslaget om tavshedspligt med hensyn til identiteten også omfatter anonyme indberetninger. Dernæst fremhæves det, at der efter omstændighederne gælder en undersøgelsespligt for offentlige myndigheder, der modtager anonyme oplysninger. Endelig anføres det, at det med nærværende lovforslag forudsættes, at det skal være muligt at optræde som anonym whistleblower ved indberetning til den eksterne whistleblowerordning.

Er der med lovforslaget tale om, at en ulovbestemt forpligtelse til at reagere på anonyme indberetninger kodificeres? Er der tale om, at den ulovbestemte forpligtelse til at reagere på anonyme indberetninger bliver omfattet af lovens forskrifter for opfølgning? Og/eller er der tale om, at loven (for så vidt den bliver vedtaget af Folketinget) i sin helhed finder anvendelse på anonyme indberetninger – eller kun delvis? Eller er der tale om, at loven finder anvendelse på anonyme indberetninger, såfremt den juridiske enhed vælger, at det skal være muligt at indberette anonymt til den særlige ordning, der indføres med oprettelsen af en intern whistleblowerenhed?

I det omfang anonyme indberetninger bliver omfattet af loven, hvordan tænkes forslaget i § 31, stk. 1, nr. 2, om bødestraf ved bevidst indberetning af urigtige oplysninger anvendt på anonyme indberetninger af urigtige oplysninger?

I det omfang der med lovforslaget sker en kodificering af myndighedernes ulovbestemte forpligtelse til at reagere på anonyme indberetninger, bør dette fremgå direkte af lovtæksten. Det bør også fremgå direkte af lovtæksten, hvis hensigten er, at lade loven (helt eller delvis) finde anvendelse på anonyme indberetninger i det omfang en juridisk enhed vælger, at den interne whistleblowerenhed skal omfatte håndtering af anonyme indberetninger.

Almindelige bemærkninger pkt. 3.2.4.2. (side 38)

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, at det “[f]or så vidt angår kommuner foreslås det, at samtlige kommuner, herunder kommuner med under 10.000 indbyggere, omfattes af pligten til at oprette en intern whistleblowerordning.”

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 18

Bemærkninger:

Da lovtæksten ikke indeholder en bestemmelse om, at samtlige kommuner omfattes af pligten til at oprette en intern whistleblowerordning, foreslår KL, at sætningen ændres til: "Justitsministeriet kan ikke anbefale, at muligheden i direktivet for at undtage kommuner med under 10.000 indbyggere bringes i anvendelse. Det indebærer i praksis, at samtlige kommuner bliver omfattet af pligten til at oprette en intern whistleblowerordning."

Bemærkningerne til § 9, stk. 1

I bemærkningerne til § 9, stk. 1, side 84, nederst, findes følgende afsnit "*Betingelsen om, at den interne kanal skal være "særlig, uafhængig og selvstændig" indebærer [...]".*

Bemærkninger:

KL underer sig over placeringen af dette afsnit i bemærkningerne, da der ikke af § 9, stk. 1, følger en sådan betingelse om uafhængighed mv. Det bemærkes, at et afsnit med nogenlunde tilsvarende indhold også er medtaget i bemærkningerne til § 12, stk. 1, side 88.

Opfølgning (§ 11, stk. 1, nr. 2, og § 12, stk. 2, nr. 2)**Bemærkninger:**

Det er KL's opfattelse, at lovforslaget efterlader en uklar rolle- og ansvarsfordeling mellem den interne whistleblowerenhed og den juridiske enhed. Dette tema er relevant for alle juridiske enheder, men KL vil særligt fremhæve temaets relevans, når den juridiske enhed er en kommunalbestyrelse.

Kommunalbestyrelserne er kommunernes øverste ansvarlige ledelse, og alle kommunernes anliggender styres af disse, jf. den centrale bestemmelse i lov om kommunernes styrelse § 2. Kommunestyrelsesloven gælder, jf. lovens § 1, alle forhold i den kommunale styrelse, medmindre andet er særligt hjemlet i lovgivningen.

Det fremgår af bemærkningerne til § 11, stk. 1, side 86., at "*en udpeget medarbejder ikke må modtage instruks om, hvordan medarbejderen skal håndtere og følge op på konkrete indberetninger. Det er dog ikke et krav efter loven, at der er sikret organisatorisk eller økonomisk uafhængighed fra arbejdspladsens ledelse".*

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 12, stk. 2, nr. 2, side 90, at "*Der stilles efter loven alene krav om, at whistleblowerenheden skal følge op på de modtagne indberetninger. Hvorvidt whistleblowerenheden herudover skal have kompetence til træffe beslutning om iværksættelse af f.eks. ansættelsesretlige eller kontraktretlige konsekvenser vil være op til den enkelte arbejdsgever at afgøre".*

Det er KL's opfattelse, at der med disse bemærkninger ikke i tilstrækkelig grad er klarhed over, hvor langt opfølgingskompetencen rækker, og i hvilket omfang den juridiske enhed – herunder kommunalbestyrelser – kan være med til at opstille rammer for whistleblowerenhedens kompetence. Har den juridiske enhed fx kompetence til at bestemme, at den interne whistleblowerenhed som en del af opfølgningen skal afgive indstilling om, hvilke handlinger/beslutninger opfølgningen skal give anledning til? Og kan

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 6 af 18

den juridiske enhed modsat beslutte, at den interne whistleblowerenheds opfølgingskompetence begrænser sig til "factfinding", altså en undersøgelse af og en stillingtagen til, om indberetningen er korrekt, hvorefter det er op til den juridiske enhed at beslutte, hvad undersøgelsens konklusioner giver anledning til (fx politianmeldelse, indledning af en afskedigelsessag, omorganisering af opgavevaretagelsen m.v.). Det er KL's opfattelse, at en sådan kompetence for den juridiske enhed til generel rammesætning ikke kan anses for en (ulovlig) instruks til en udpeget medarbejder om, hvordan en konkret indberetning skal håndteres. KL finder det væsentligt at få præciseret, at retten til at afgive indstillinger om, hvilke konsekvenser der skal drages på grundlag af opfølgningen, forbeholdes den juridiske enhed, men at den juridiske enhed kan beslutte, at den interne whistleblowerenhed ud over at undersøge og fastlægge, om indberetningen er rigtig, også kan afgive indstilling om, hvilke beslutninger den juridiske enhed kan eller bør træffe i forlængelse af undersøgelsen. Det er således KL's opfattelse, at det ikke er en del af whistleblowerenhedens opfølgingskompetence efter direktivet at afgive indstillinger til kommunalbestyrelsen (den juridiske enhed) om fx politianmeldelse, retsforfølgning, anlæggelse af erstatningssøgsmål eller iværksættelse af ansættelsesretlige konsekvenser, idet dette ville indebære en indskrænkning med hensyn til fx kommunalbestyrelsens beføjelser og ansvar for at varetage kommunens anliggender.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 7 af 18**Feedback (§ 11, stk. 1, nr. 3, og § 12, stk. 2, nr. 3)**

Feedback er i § 2, nr. 13, defineret som meddelelse til whistlebloweren af oplysninger om de påtænkte eller truffne tiltag som opfølgning og om begrundelsen for en sådan opfølgning.

Det følger af § 11, stk. 1, nr. 3, at whistleblowerenheden skal give feedback til whistlebloweren, jf. § 12, stk. 2, nr. 3.

Det følger af § 12, stk. 2, nr. 3, at en arbejdsgiver skal indføre passende procedurer for whistleblowerordningen, der sikrer, at whistlebloweren modtager feedback hurtigt og ikke senere end tre måneder fra bekræftelsen af modtagelsen, jf. nr. 1.

I bemærkningerne til § 12, stk. 2, nr. 3, er anført, at whistleblowerenheden skal meddele whistlebloweren, hvilke tiltag der er iværksat eller påtænkes iværksat som opfølgning på indberetningen, og om begrundelsen for en sådan opfølgning.

Bemærkninger:

Det bør klart fremgå af bemærkningerne til § 11 og/eller § 12, hvordan pligten til at give feedback til en whistleblower skal håndteres i relation til databeskyttelsesreglerne og tavshedspligten i forvaltningslovens § 27. Hvis en indberetning fx har givet anledning til ansættelsesretlige skridt over for – eller måske endda politianmeldelse af – en (anden) ansat, hvordan håndteres dette så i relation til feedbackforpligtelsen?

Ekstern bistand (bemærkningerne til § 11, stk. 2)

Det er i bemærkningerne til § 11, stk. 2, side 88, anført, at det forhold, at en whistleblowerenhed [burde der stå en juridisk enhed eller en arbejdsgiver?] ikke har outsourcet sin whistleblowerordning til en ekstern leverandør, ikke

udelukker, at whistleblowerenheden som opfølgning på en indberetning i et konkret tilfælde kan antage ekstern bistand. Det betyder, at whistleblowerenheden i et sådant tilfælde ikke over for den eksterne tredjepart er omfattet af den særlige tavshedspligt i § 26 og reglerne om videregivelse i § 27.

Bemærkninger:

KL er tilfreds med, at reglerne om tavshedspligt og videregivelse i §§ 26 og 27 ikke er til hinder for, at arbejdsgiver i konkrete tilfælde kan antage ekstern bistand til opfølgning på en indberetning, fx fra en advokat, og i den forbindelse dele såvel oplysninger om whistleblowers identitet som andre oplysninger fra indberetningen.

KL finder dog, at det vil være hensigtsmæssigt, om dette fremgår direkte af bestemmelserne i §§ 26 og 27, eller at det i bemærkningerne til § 11, stk. 2, anførte i det mindste også fremgår af bemærkningerne til disse bestemmelser.

Vejledningspligt (§ 12, stk. 3)

Det fremgår af bemærkningerne til § 12, stk. 3, side 90-91, at bestemmelsen er en fravigelse af forvaltningslovens § 7, stk. 2, hvorefter offentlige myndigheder har pligt til at videresende henvendelser, der ikke vedrører deres sagsområde, til rette myndighed. Myndigheden er imidlertid fortsat omfattet af den almindelige vejledningspligt, jf. bl.a. forvaltningslovens § 7, stk. 1.

Det fremgår endvidere, at eventuelle indberetninger fra whistleblowere, der ved en fejl ikke fremsendes til en myndigheds whistleblowerordning, fortsat vil skulle videresendes hertil, herunder i medfør af forvaltningslovens § 7, stk. 2.

Bemærkninger:

Det er KL's opfattelse, at det bør fremgå direkte af lovteksten, at forslaget til bestemmelsen i § 12, stk. 3, for så vidt angår offentlige myndigheder er en fravigelse af forvaltningslovens § 7, stk. 2.

For så vidt angår formuleringen om, at eventuelle indberetninger, der ved en fejl ikke fremsendes til en myndigheds whistleblowerordning, fortsat vil skulle videresendes hertil, herunder i medfør af forvaltningslovens § 7, stk. 2, stiller KL sig uforstående over for denne. Skal lovforslaget forstås sådan, at den interne whistleblowerordning er en selvstændig myndighed, således at den er en anden myndighed forskellig fra den juridiske enhed, som i medfør af loven har etableret den interne whistleblowerordning? Forvaltningslovens § 7, stk. 2, regulerer ikke intern videregivelse inden for samme myndighed.

Eller skal formuleringen forstås sådan, at den angår indberetninger, som indgives til en anden juridisk enhed end den enhed, som indberetningen angår? Hvis dette er tilfældet, opstår spørgsmålet, hvorvidt medarbejdere i den juridiske enhed, der ved en fejl modtager indberetningen, også bliver omfattet af tavshedspligten i medfør af §§ 26 og 27. Det bør præciseres i bemærkningerne til § 12.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 8 af 18

Informationspligt (§ 13, nr. 2)

Det følger af § 13, stk. 2, at en arbejdsgiver i en klar og lettilgængelig form, hvor det er relevant, skal stille oplysninger til rådighed for enhedens arbejdstagere om proceduren for at foretage indberetning eksternt til Den Europæiske Unions institutioner, organer, kontorer eller agenturer.

Det følger af § 5, stk. 1, nr. 3, at loven finder anvendelse for whistleblowere, der foretager indberetning til en ekstern whistleblowerordning i institutioner, organer, kontorer eller agenturer under Den Europæiske Union, der har eksterne indberetningskanaler og procedurer for modtagelse af indberetninger af overtrædelser, der henhører under lovens anvendelsesområde.

Det er i bemærkningerne til § 5, stk. 1, nr. 3, anført, at det navnlig drejer sig om EU-kommissionen, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), Det Europæiske Agentur for Søfartssikkerhed (EMSA), Det Europæiske Luftfartssikkerhedsagentur (EASA), Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed (ESMA) og Det Europæiske Lægemiddelagentur (EMA).

Bemærkninger:

Bestemmelsen i § 13, nr. 2, fastsætter en omfattende informationsforpligtelse inden for et område, hvor kommunerne sjældent navigerer og derfor antageligvis ikke har særlig indsigt i. Det vil derfor kunne være administrativt byrdefuldt for kommunerne at opfylde denne informationsforpligtelse.

KL foreslår derfor, at oplysningspligten for så vidt angår proceduren for indberetning til EU-institutioner i stedet løses centralt, fx af Datatilsynet som ekstern whistleblowerordning i henhold til en ny bestemmelse i kapitel 4, sådan at kommunerne kan opfylde deres oplysningspligt i § 13, nr. 2, via henvisning til fx Datatilsynets hjemmeside.

Fælles intern whistleblowerordning (§ 15)

Det følger af lovudkastets § 15, at kommuner kan beslutte at oprette en fælles intern whistleblowerordning, som kan deles mellem kommuner eller drives af en fælles kommunal myndighed.

Af bemærkningerne til forslaget fremgår bl.a., at bestemmelsen ikke opstiller faste rammer for kommunernes mulighed for at oprette fælles whistleblowerordninger, og det er således op til de enkelte kommuner at beslutte, om de ønsker at oprette en fælles whistleblowerordning, ligesom det er op til de enkelte kommuner at beslutte, hvorvidt ordningen skal drives af en fælles kommunal myndighed. Bestemmelsen giver fx mulighed for, at alle kommuner i en bestemt landsdel eller samtlige kommuner kan vælge at oprette en fælles intern whistleblowerordning, som drives af en i fællesskab udvalgt kommunal myndighed.

Bemærkninger:

KL finder, at der er behov for, at lovforslagets bemærkninger tydeligere redegør for mulighederne for at oprette fælles interne whistleblowerordninger.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 9 af 18

KL ønsker således, at det præciseres, hvad der nærmere ligger i en "fælles intern whistleblowerordning", herunder om der menes en til formålet oprettet ny juridisk enhed. Det bør i den forbindelse fremgå, hvilke juridiske personer en kommune kan dele en sådan fælles whistleblowerordning med, herunder kommunale fællesskaber (efter styrelseslovens § 60 som betragtes som en specialkommune), eller andre juridiske personer, som kommunen deltager i (det kunne fx være forsyningsselskaber).

KL ønsker ligeledes, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at en kommune kan varetage whistleblowerordningen for andre kommuner eller kommunale fællesskaber (etableret iht. styrelseslovens § 60), som kommunen deltager i, eller for andre juridiske personer, som kommunen deltager i (fx forsyningsselskaber).

Endelig bør det fremgå (af lov og bemærkninger), hvilke muligheder kommunale fællesskaber har for at have fælles whistleblowerordning med andre, herunder deltagende kommuner samt evt. andre kommunale fællesskaber, eller for at varetage whistleblowerordningen for andre, herunder de deltagende kommuner.

Eksterne whistleblowerordninger (kapitel 4)

Bemærkninger:

Der synes ikke hverken i de almindelige bemærkninger eller bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser vedrørende den eksterne whistleblowerordning at være taget stilling til, hvordan den eksterne ordning skal forholde sig i den situation, hvor en intern whistleblowerordning allerede er i gang med at følge op på en identisk indberetning - enten fra samme whistleblower eller en anden whistleblower. En sådan situation kunne evt. opstå, hvis whistlebloweren synes, det går for langsomt med opfølgningen i den interne whistleblowerordning, eller hvis whistlebloweren har sendt to enslydende indberetninger til henholdsvis den interne whistleblowerordning og den eksterne whistleblowerordning.

Dette bør der tages stilling til i lovforslaget.

Behandling af personoplysninger (§ 23)

Det følger af § 23, at behandling af personoplysninger kan ske, når det er nødvendigt for at behandle indberetninger, der er modtaget som led i en whistleblowerordning oprettet i henhold til denne lov.

Af bemærkningerne til § 23 fremgår, at offentlige myndigheder og private med hjemmel i bestemmelsen vil kunne behandle personoplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 6, 9 og 10, hvis der er nødvendigt for at behandle en konkret indberetning, der er modtaget som led i en whistleblowerordning oprettet i henhold til loven, fx i forbindelse med undersøgelse af en modtagen indberetning. Det fremgår videre, at bestemmelsens krav om nødvendighed indebærer, at den dataansvarlige skal foretage en konkret vurdering af behovet for at behandle de modtagne personoplysninger.

Bemærkninger:

1. Det kan tænkes, at interne whistleblowerordninger oprettet i henhold til loven vil modtage indberetninger, som rummer oplysninger om en række

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 10 af 18

forskellige forhold, herunder både forhold som falder inden for lovens anvendelsesområde og forhold, der falder uden for lovens anvendelsesområde. Det kan ligeledes tænkes, at interne whistleblowerordninger vil modtage indberetninger, som indeholder en lang række oplysninger af større eller mindre relevans i relation til det forhold, som indberetningen angår.

Det bør af bemærkningerne til § 23 fremgå, at der ikke er pligt til i forbindelse med modtagelse af en indberetning at tage stilling til spørgsmålet om relevansen af samtlige oplysninger i indberetningen med henblik på eventuel sletning af oplysninger.

KL henviser i den forbindelse til, at en tilsvarende problemstilling med modtagelse af oplysninger, som ikke er nødvendige, kan opstå under en rekrutteringsproces, fx i forbindelse med modtagelse af jobansøgninger. Datatilsynet har i sin vejledning om databeskyttelse i forbindelse med ansættelsesforhold, afsnit 4.1, anført følgende om denne problemstilling: *”Under et rekrutteringsforløb vil arbejdsgiveren ofte modtage en række oplysninger, som ikke vil være nødvendige for at træffe beslutning om mulig ansættelse. Der kan imidlertid ikke anses at eksistere en pligt for arbejdsgiveren til under processen at tage stilling til spørgsmålet om oplysningernes relevans med henblik på eventuel sletning af oplysninger.”*

2. Det bør fremgå af bemærkningerne til forslaget i § 23, at behandlingshjemlen ikke udvider whistleblowerordningernes mulighed for at undersøge en indberetning i forbindelse med opfølgningen. Whistleblowerordningen i en offentlig myndighed vil fx skulle iagttage loven om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Som et andet eksempel kunne nævnes, at bestemmelsen for kommunernes vedkommende ikke udgør nogen begrænsning i den beskyttelse mod, at forvaltningen tilgår kommunalbestyrelsesmedlemmers mails, som følger af kommunestyrelseslovens § 8 b (kommunalbestyrelsesmedlemmers mailkorrespondance via udstyr stillet til rådighed af kommunen er undtaget fra databeskyttelsesreglerne).

Lovforslagets bemærkninger bør indeholde en grundig redegørelse ikke blot for den foreslåede bestemmelses konsekvenser for den, der anmeldes i forbindelse med en indberetning, sådan som det er sket i høringsudkastet, men også for den behandling af personoplysninger og de beføjelser, som whistleblowerordningen har i forbindelse med opfølgningen på en indberetning.

Registrering (§ 24)

I bemærkningerne til § 24, stk. 1, side 107, er det anført, at pligten til at foretage registrering gælder i forhold til samtlige dokumenter, som myndigheden har modtaget fra whistlebloweren i anledning af en indberetning.

I bemærkningerne til § 24, stk. 2, side 107, er det videre anført, at *”Der kan ikke udledes nogen fast frist for, hvor længe indberetninger må opbevares efter bestemmelsen. Det vil bero på en konkret vurdering, hvor det vil være op til den pågældende whistleblowerenhed løbende at vurdere, om opbevaringen af tidligere modtagne indberetninger fortsat er nødvendig og*

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 11 af 18

forholdsmæssig. Opbevaring i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler vil i almindelighed være i overensstemmelse med bestemmelsen.”

Bemærkninger:

Menes der med ”myndigheden” whistleblowerenheden?

KL finder, at det ikke er hensigtsmæssigt, at en whistleblowerenhed løbende skal vurdere opbevaring af tidligere modtagne indberetninger; der bør i stedet kunne fastsættes generelle slettefrister vedrørende sletning af modtagne indberetninger. KL henviser i den forbindelse til, at det for så vidt angår princippet om opbevaringsbegrænsning i Justitsministeriets betænkning nr. 1565 om databeskyttelsesforordningen, side 91, er anført, at ”der ikke af bestemmelsen i persondatalovens § 5, stk. 5, kan udledes en pligt for en dataansvarlig myndighed til løbende at gennemgå samtlige sine sager, dokumenter mv. med henblik på at sikre, at der ikke opbevares konkrete personoplysninger i strid med persondatalovens § 5, stk. 5, så længe myndigheden har procedurer, som sikrer, at der sker sletning i overensstemmelse med de fastsatte frister”

En lignende formulering bør indsættes i lovforslagets bemærkninger som erstatning for formuleringen om løbende vurdering.

Tavshedspligt og videregivelse (de almindelige bemærkninger)

Det er i de almindelige bemærkninger, afsnit 3.2.3.2, side 31, anført, at det foreslås, at direktivets principper om beskyttelse af whistleblowere implementeres således, at lovens beskyttelse svarer til den beskyttelse, der som minimum skal indføres i medfør af direktivet.

Det fremgår i forlængelse heraf i de almindelige bemærkninger, side 32, at der foreslås indført såvel tavshedspligt om whistleblowerens identitet som tavshedspligt om indholdet af modtagne indberetninger i øvrigt.

Bemærkninger:

KL underer sig over, at ovennævnte betegnes som minimumimplementering, da direktivets artikel 16 kun angår tavshedspligt om whistleblowerens identitet.

Tavshedspligt og aktindsigt (§ 26)

Det fremgår af bemærkningerne til § 26, stk. 1, side 109, at de forhold, der er omfattet af bestemmelsen, ikke er undergivet aktindsigt. Hvis kun en del af oplysningerne i et dokument er omfattet af den særlige tavshedspligtbestemmelse, vil myndigheder skulle meddele aktindsigt i dokumentets øvrige indhold.

Bemærkninger:

KL finder formuleringen uklar. KL forstår § 26 sådan, at den særlige tavshedspligt omfatter både whistleblowerens identitet og selve indberetningen – altså det/de dokument/dokumenter, som whistlebloweren har fremsendt, jf. lovtæksten: ”Den, der er udpeget til at modtage og følge op på indberetninger [...] har tavshedspligt med hensyn til oplysninger, der indgår heri”. Det efterlader umiddelbart ikke dele, som ikke er omfattet af tavshedspligten. KL foreslår, at den sidste sætning refereret ovenfor udgår,

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 12 af 18

eller at Justitsministeriet i bemærkningerne tydeliggør, hvordan § 26 skal forstås, hvis tavshedspligten ikke omfatter hele indberetningen, men evt. kun en del heraf samt indfører et eksempel på, hvornår tavshedspligten kun omfatter en del af indberetningen

Tavshedspligt ifm. videregivelse (§ 26, stk. 2, og § 27, stk. 3)

Det følger af § 26, stk. 2, at tavshedspligten i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for personer, der ved videregivelse efter § 27, får kendskab til oplysninger som nævnt i stk. 1.

Det fremgår af bemærkningerne til § 26, stk. 2, at bestemmelsen indebærer, at personer, som i forbindelse med en lovlig videregivelse af oplysninger i medfør af § 27 får kendskab til sådanne fortrolige oplysninger, er underlagt tavshedspligt på samme måde som den autoriserede medarbejder, der lovligt har videregivet oplysningerne.

Det følger af § 27, stk. 3, at andre oplysninger fra indberetninger end de i stk. 1 nævnte, kun må videregives til andre end den, der er udpeget til at modtage og følge op på indberetninger, jf. § 11, stk. 1, og § 19, stk. 1, når det sker som led i opfølgning på en indberetning eller for at imødegå overtrædelser, jf. § 1.

Det fremgår af bemærkningerne til § 27, stk. 3, at bestemmelsen indebærer, at oplysninger fra indberetninger, der ikke vedrører whistleblowerens identitet, kan videregives med det formål at følge op på indberetningen eller for at imødegå den eller de indberettede overtrædelser. Der kan i medfør af bestemmelsen fx deles oplysninger internt i en juridisk enhed for at undersøge, om den indberettede overtrædelse faktisk finder eller har fundet sted.

Det fremgår videre af bemærkningerne til § 27, stk. 3, at formålet med at indføre en særlig tavshedspligt for så vidt angår de oplysninger i indberetningen, som ikke vedrører whistleblowerens identitet mv., er at sikre et fortroligt rum for eventuelle undersøgelser, som indberetningen måtte give anledning til, herunder nævnes hensyn til at berørte personer lider skade på omdømme mv., hvis ufuldstændige oplysninger videreformidles, og det senere viser, at det indberettede forhold ikke forelå eller i øvrigt ikke fremstod retvisende.

Bemærkninger:

Det bemærkes, at videregivelseshjemlen i § 27, stk. 3, må forudses bl.a. at blive anvendt til at videregive oplysninger om indholdet af en indberetning til berørte personer, som defineret i § 2, nr. 10, i forbindelse med undersøgelse af, om en indberettet overtrædelse faktisk har fundet sted.

Det vil i den forbindelse være problematisk, hvis tavshedspligten i § 26, stk. 2, skulle forhindre den berørte person i at dele de pågældende oplysninger med en partsrepræsentant eller bisidder, fx en tillidsrepræsentant, en repræsentant fra en fagforening, en advokat eller et familiemedlem.

Tilsvarende vil det i øvrigt også kunne være relevant for andre end berørte personer, fx andre medarbejdere hos arbejdsgiver der som led i en undersøgelse af et indberettet forhold bliver bedt om at bidrage med

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 13 af 18

oplysninger om forholdet. Også sådanne medarbejdere vil kunne have en berettiget forventning om at kunne dele oplysningerne med en partsrepræsentant eller en bisidder.

KL finder, at det bør fremgå udtrykkeligt af § 26 og/eller bemærkningerne hertil, at tavshedspligten ikke er til hinder for, at berørte personer eller andre deler oplysninger med partsrepræsentanter/bisiddere.

Tavshedspligt og kendskab ved en fejl (§ 26, stk. 3)

Det følger af § 26, stk. 3, at tavshedspligten i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for uautoriserede medarbejdere ved myndigheder, der driver eksterne whistleblowerordninger, jf. § 17, som ved en fejl mv. får kendskab til de i stk. 1 nævnte oplysninger.

Bemærkninger:

KL underer sig over, at tavshedspligten kun gælder for uautoriserede medarbejdere ved den eksterne whistleblowerordning, der ved en fejl får kendskab til oplysninger omfattet af tavshedspligten i stk. 1. KL finder, at en tilsvarende tavshedspligt bør gælde for andre personer, der ved en fejl får kendskab til oplysningerne nævnt i stk. 1, herunder fx uautoriserede medarbejdere hos arbejdsgiver.

Tavshedspligt om whistleblowerens identitet i relation til opfølgning (§ 26, stk. 1, og § 27, stk. 1)

Det følger af § 26, stk. 1, at den, der er udpeget til at modtage og følge op på indberetninger har tavshedspligt med hensyn til oplysninger, der indgår heri.

Det følger af § 27, stk. 1, at oplysninger om whistleblowerens identitet og andre oplysninger, ud fra hvilke whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes, ikke uden whistleblowerens udtrykkelige samtykke må videregives til andre end autoriserede medarbejdere, der er kompetente til at modtage eller følge op på indberetninger.

I bemærkningerne til § 27, stk. 5, side 114, er det anført, at der kan være sager, hvor resultatet af, at en whistleblower ikke samtykker til videregivelse af oplysninger om dennes identitet, bliver, at det ikke vil være muligt at oplyse sagen tilstrækkeligt til at kunne gå videre med sagen.

Bemærkninger:

Som nævnt i bemærkningerne til § 27, stk. 5, kan der forekomme tilfælde, hvor det ikke vil være muligt for whistleblowerenheden at oplyse en sag tilstrækkeligt, hvis whistlebloweren ikke samtykker til videregivelse af oplysninger om dennes identitet. Dette kan fx tænkes at være tilfældet ved indberetninger om seksuel chikane, hvor det ofte kun vil være whistlebloweren og den berørte person, der kan medvirke til at oplyse sagen.

KL forstår det i bemærkningerne til § 27, stk. 5, anførte sådan, at whistleblowerenheden i sådanne tilfælde ikke kan gå videre med sagen, dvs. at whistleblowerenheden må afslutte sagen.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 14 af 18

Det er imidlertid uklart, hvad konsekvensen er af, at whistleblowerenheden i sådant et tilfælde afslutter sagen. Er det i sådan en situation muligt for den juridiske enhed (arbejdsgiver) at anvende oplysningerne fra indberetningen (om fx seksuel chikane) i en anden sammenhæng, fx som led i en relevant opfølgning/reaktion på det indberettede problem med henblik på at overholde arbejdsmiljøreglerne, hvorefter arbejdsgiver har pligt til at sørge for, at arbejdsforholdene er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige?

Det bemærkes i den forbindelse, at det i bemærkningerne til § 27, stk. 5, side 114-115, er anført, at oplysninger i en indberetning fra en anonym whistleblower efter omstændighederne kan danne grundlag for, at en sag opstartes. Til gengæld kan sådanne oplysninger som hovedregel ikke indgå som en del af det bevismæssige grundlag for en indgribende afgørelse. Myndigheden vil i en sådan situation være nødsaget til at indhente yderligere oplysninger til brug for behandling af sagen.

KL foreslår, at en lignende tekst tilføjes i bemærkningerne for så vidt angår den ovenfor beskrevne situation, hvor en whistleblower ikke er anonym, men ikke samtykker til videregivelse af oplysninger om sin identitet.

Fx:

”Hvis en whistleblower ikke samtykker til videregivelse af oplysninger om dennes identitet, og hvis whistleblowerenheden af denne grund ikke har mulighed for at oplyse sagen tilstrækkeligt og derfor må afslutte sagen, bør whistleblowerenheden orientere den juridiske enhed (arbejdsgiver) herom. Med henblik på at overholde fx sine arbejdsmiljøretlige pligter kan den juridiske enhed (arbejdsgiver) herefter behandle oplysningerne i indberetningen som om, der er tale om en klage fra en anonym person. Oplysningerne kan således efter omstændighederne danne grundlag for, at der iværksættes relevante tiltag, herunder at en sag opstartes af den juridiske enhed. Oplysningerne kan dog som hovedregel ikke indgå som en del af det bevismæssige grundlag for en indgribende afgørelse. Den juridiske enhed vil i en sådan situation være nødsaget til at indhente yderligere oplysninger til brug for behandling af sagen.”

Videregivelse uden samtykke (§ 27, stk. 2)

Det følger af § 27, stk. 2, at oplysninger omfattet af stk. 1 uden whistleblowerens samtykke kun må videregives til anden offentlig myndighed, når videregivelsen sker for at imødegå overtrædelse, jf. § 1, eller med henblik på at sikre berørte personers ret til et forsvar.

Det fremgår af bemærkningerne til § 27, stk. 2, at der vil kunne ske videregivelse med henblik på at imødegå og undersøge en indberettet overtrædelse, herunder til politiet eller relevante tilsynsmyndigheder på det relevante område, fx Finanstilsynet, Datatilsynet eller relevante tilsynsmyndigheder på skatteområdet, når det er nødvendigt og forholdsmæssigt i forbindelse med undersøgelser foretaget af myndigheder eller til brug for retssager, herunder hvor det er nødvendigt for at sikre den berørte persons ret til et forsvar.

Bemærkninger:

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 15 af 18

KL undrer sig over ordlyden "anden offentlig myndighed" i § 27, stk. 2, og det i bemærkningerne til § 27, stk. 2, anførte om "i forbindelse med undersøgelser foretaget af myndigheder". Skal bestemmelsen forstås sådan, at kun offentlige myndigheder har mulighed for at videregive de pågældende oplysninger til fx politiet eller relevante tilsynsmyndigheder?

Videregivelse med samtykke (§ 27, stk. 1 og 2)

Det er i bemærkningerne til § 27, stk. 2, side 111, anført, at *"Det følger således af den foreslåede bestemmelse, at oplysninger om whistleblowerens identitet mv. kan videregives, hvis den pågældende whistleblower udtrykkeligt samtykker hertil."*

Bemærkninger:

KL bemærker, at den ovenfor citerede bemærkning til § 27, stk. 2, reelt angår både § 27, stk. 1, og § 27, stk. 2, og at dette bør fremgå af bemærkningerne.

Det bør i øvrigt i forlængelse heraf klart fremgå af bemærkningerne, om et samtykke efter § 27 skal leve op til databeskyttelsesforordningens krav til gyldigt samtykke eller ej (det er i bemærkningerne side 111 anført at *"Ved samtykke forstås enhver frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse, hvorved den, oplysningen angår, indvilger i, at oplysningen videregives. Et samtykke kan tilbagekaldes."*)

Videregivelse som led i opfølgning (§ 27, stk. 3)

Det er i bemærkningerne til § 27, stk. 3, anført, at *"Der kan i medfør af bestemmelsen f.eks. deles oplysninger internt i en juridisk enhed for at undersøge, om den indberettede overtrædelse faktisk finder eller har fundet sted. Der kan endvidere deles oplysninger om formodede overtrædelser eksternt med henblik på opfølgning eller imødegåelse."*

Bemærkninger:

KL foreslår, at følgende tilføjes til bemærkningerne til § 27, stk. 3 (tilføjelser er understreget):

"Der kan i medfør af bestemmelsen f.eks. deles oplysninger internt i en juridisk enhed for at undersøge, om den indberettede overtrædelse faktisk finder eller har fundet sted. Det kan også være et led i en opfølgning på en indberetning at underrette ledelsen om indberetningen, give ledelsen status for undersøgelsen af indberetningen, oplyse ledelsen om konklusionen på undersøgelsen af en indberetning mv., herunder med henblik på at sikre, at ledelsen fx kan give tilsagn om økonomisk bevilling til indhentning af sagkyndig bistand fra eksterne rådgivere som fx advokater, konsulenter og revisorer i forbindelse med opfølgningen på en indberetning.

Der kan endvidere deles oplysninger om formodede overtrædelser eksternt med henblik på opfølgning eller imødegåelse, herunder kan oplysninger fra indberetningen deles med eksterne, fx advokater, konsulenter og revisorer, med henblik på at disse forestår undersøgelser som led i opfølgningen på indberetningen, også selvom sådan inddragelse ikke sker som led i en generel udlicitering med henvisning til § 11, stk. 2.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 16 af 18

KL forudsætter i den forbindelse, at § 11, stk. 2, alene omfatter generel udlicitering af hele eller dele af den interne whistleblowerordning og ikke udlicitering i forbindelse med en konkret indberetning.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Kommunalbestyrelsesmedlemmers ret til sagsindsigt (§ 27, stk. 1-3)

Forslaget til § 27 er bygget op således, at bestemmelsen i stk. 1 indeholder et forbud mod uden samtykke at videregive oplysninger om whistleblowerens identitet til andre end autoriserede medarbejdere, der er kompetente til at modtage eller følge op på indberetningen.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 17 af 18

Forslaget til stk. 2 omhandler videregivelse til anden myndighed, og stk. 3 regulerer videregivelse til "andre". Bestemmelsen i stk. 3 lempes efter sin ordlyd kun den særlige tavshedspligt for så vidt det sker som led i "opfølgning på en indberetning eller for at imødegå overtrædelser, jf. § 1".

Forslaget i stk. 4 og 5 omhandler ikke spørgsmål af betydning for kommunalbestyrelsesmedlemmers ret til sagsindsigt i medfør af kommunestyrelseslovens § 9.

Det fremgår af bemærkningerne til § 27, side 112, at "*For så vidt angår kommuner og regioner, bemærkes det, at den foreslåede § 27, stk. 1-3 [fremhævet, red.], ikke begrænser kommunalbestyrelsens medlemmers ret til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommuners styrelse for så vidt angår oplysninger*".

Bemærkninger:

Det er KL's opfattelse, at der ikke er dækning for denne formulering i lovtæksten. Det er alene stk. 3, der er relevant i denne sammenhæng (og navnlig er henvisningen til stk. 1 irrelevant, da den angår whistleblowerens identitet), og som lovtæksten er formuleret i høringsudgaven, er der tale om en særregel, der kun tillader videregivelse til andre, hvis det sker som led i opfølgning eller for at imødegå overtrædelser. Retten til sagsindsigt gælder generelt og ikke kun i forbindelse med opfølgning eller imødegåelse af overtrædelser.

Det bør derfor fremgå direkte af lovtæksten, at bestemmelsen ikke indskrænker kommunalbestyrelsesmedlemmers ret til sagsindsigt, bortset fra oplysninger om whistleblowerens identitet.

Underretning forud for videregivelse (§ 27, stk. 4)

Det følger af § 27, stk. 4, at whistlebloweren skal underrettes forud for videregivelse efter stk. 1, medmindre underretningen vil bringe relaterede undersøgelser eller retssager i fare.

Bemærkninger:

KL underer sig over henvisningen i § 27, stk. 4, til § 27, stk. 1. Burde henvisningen rettelig være til § 27, stk. 2?

Fravigelse af regler i forvaltningsloven (§ 27, stk. 5)

Bemærkninger:

Følgende sætning side 114 kunne med fordel skrives mere klart:
"*Fravigelsen af begrundelsesreglerne i § 24 indebærer, at oplysninger om whistleblowerens identitet og andre oplysninger, ud fra hvilke*

whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes, ikke skal indgå i det grundlag, som der i en sag, som en indberetning omhandler eller har givet anledning til, træffes en afgørelse på”.

Fx:

”Fravigelsen af begrundelsesreglerne i § 24 indebærer, at oplysninger om whistleblowerens identitet og andre oplysninger, ud fra hvilke whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes, ikke kan indgå i afgørelsesgrundlaget for en sag, der angår eller er foranlediget af indberetningen.”

Godtgørelse (§ 29)

Det anføres i bemærkningerne, at en ikke-økonomisk godtgørelse for fysiske personer, herunder lønmodtagere, fastsættes i overensstemmelse med principperne i ligestillingslovens § 16, stk. 3.

Bemærkninger:

Det er KL's opfattelse, at det bør være op til domstolene at fastsætte godtgørelsen. Der bør derfor i bemærkningerne stå, at der gælder det samme for fysiske som for juridiske personer, nemlig, at der skal *”foretages en skønsmæssig vurdering ud fra de samlede omstændigheder i sagen”*.

Det er endvidere KL's opfattelse, at bemærkningerne til § 29 vedrørende genansættelse af medarbejdere bør udtrykke den arbejdsretlige retspraksis, hvor det altovervejende udgangspunkt er, at der ikke sker genansættelse, men derimod ydes en godtgørelse.

Justitsministeriet har oplyst, at ministeriet vil udarbejde vejledninger til whistleblowerloven. KL vil gerne kvittere for dette. KL vil i den forbindelse opfordre til, at Justitsministeriet benytter samme fremgangsmåde som blev anvendt i forbindelse med udarbejdelse af vejledninger til databeskyttelsesforordningen, hvor ministeriet udarbejdede udkast, som derefter blev sendt i høring hos relevante interessenter eller drøftet med sådanne interessenter og i nogle tilfælde begge dele. KL deltager meget gerne i et sådant arbejde. KL peger i den forbindelse på, at der er ca. 500.000 ansatte i kommunerne, og at det derfor er af stor betydning, at vejledningerne bliver brugbare i en kommunal sammenhæng. Endelig skal KL opfordre til, at vejledningerne offentliggøres umiddelbart efter lovens vedtagelse.

KL forudsætter, at kommunerne kompenseres for de økonomiske udgifter, de får i forbindelse med de tiltag, der skal iværksættes som følge af whistleblowerloven.

Dato: 24. marts 2021

Sags ID: SAG-2021-01274
Dok. ID: 3056938

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 18 af 18